

Tentoonstelling *Pictura loquens* Société royale des bibliophiles et iconophiles de Belgique

Van 10 februari tot en met 31 mars
2019 Bibliotheca Wittockiana

De tentoonstelling *Pictura loquens* is opgevat als een ode aan *sprekende beelden*, zoals die werden gedrukt in oude boeken door uitgevers die actief waren in de Nederlanden en in Luik of vastgelegd in prenten van kunstenaars afkomstig uit die streken, van de vijftiende tot en met de achttiende eeuw.

We zeggen niets nieuws als we onze eigen tijd bestempelen als het tijdvak van de grafische communicatie. Onze nieuwe media, het internet en de televisie op kop, werden bedacht door en voor het beeld. Verder zijn kranten, magazines en boeken niet meer anders te bedenken dan als dragers en verspreiders van beelden.

Dankzij het bruikleen door leden van onze vereniging van meer dan 160 geïllustreerde werken (130 boeken en 30 prenten of tekeningen) ontdekken we dat de aantrekkingskracht van het beeld niet enkel iets van vandaag is. Sedert het ontstaan van de boekdrukkunst en vooral in de zeventiende eeuw speelden tekenaars en prentsnijders uit onze streken – de oude Nederlanden en het Prinsbisdom Luik – een centrale rol in een tak van de Europese creatieve industrie, namelijk op het vlak van de boekillustratie. In de tentoonstelling wordt duidelijk dat hun werken ontelbare keren zijn heruitgegeven of gekopieerd over grenzen heen. Voor sommige ervan

streekte de invloed zich over een periode van wel meer dan tweehonderd jaar!

Alle thema's worden aangeraakt, in de catalogus telkens ingeleid door een artikel van een specialist ter zake, universiteitsprofessor of conservator. Doorheen die teksten ontdekken we dat er heel wat variatie zat in de rol die aan illustraties werd toebedeeld: eerder beschrijvend voor werken uit de categorie *Letteren* of *Geschiedenis & Aardrijkskunde*, eerder educatief of complementair in boeken over *Wetenschap, Kunst & Ambacht*, en tenslotte symbolisch, esoterisch en heel vaak het centrale element van de boodschap die werken uit de categorieën *Geloof & Rite* en *Wijsheid & Humanisme* overbrengen.

Het was onze ambitie in het samenstellen van de tentoonstelling om de interesse op te wekken van zowel de doorgewinterde bibliofiel als de niet - kenner, vaak jongeren die voor de eerste keer het oude boek verkennen. De bibliofiel beleeft zeker plezier

aan de vele zeldzame en mooie stukken en aan een catalogus die 360 pagina's en meer dan 340 kleurenillustraties telt: stof genoeg voor verdere reflectie en verrijking. De groep van de "digital natives" proberen we te boeien door klaar te staan met het verhaal achter die oude beelden, door uit te leggen hoe een prent over jaren, decennia en zelfs eeuwen heen kon evolueren, en door te tonen hoe zo'n boekillustratie tot stand kwam.